

80 ГОДИНИ ОД МЕЃУНАРОДНАТА АНКЕТА НА "БАЛКАНСКА ФЕДЕРАЦИЈА"

"Дури и најситниот чиновник има право сверски да го убие секој Македонец што сонува за ослободување на Македонија и што е осомничен дека режимот што денес дивее таму не го смета за совршен израз на најголема среќа и најубава слобода. Во таа Македонија каде луѓето се принудени да си ги менуваат дури и имињата ако тие не им се допаѓаат на властите, во таа Македонија каде што жителите се третираат како робови..."

Коста Новаковиќ: "Интересите на мирот што империјалистите се стремеа да ги обезбедат по распарчувањето на несреќната македонска земја се интереси на мирното варење на изедениот плен".

Пишува:
Гоце ДУРТАНОСКИ

Своето писмо, како одговор на анкетата на "Балканска федерација", Коста Новаковиќ го испратил од Париз. Во прилог на одговорот, Новаковиќ ја приложил и својата брошура "Македонија на Македонците", која ја објавил во 1924 година во Белград, и за која дури одлежал и затвор.

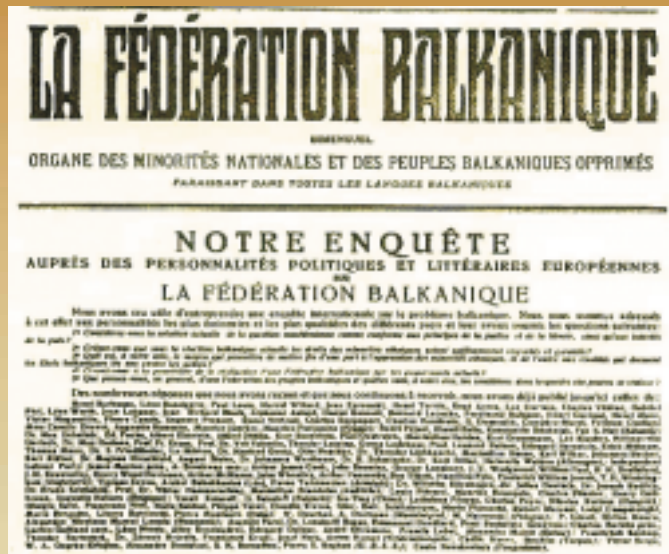
"Денес воопшто не треба да се поставува прашањето дали состојбите на Балканот, особено во Македонија, се во согласност со начелата на слободата и на правдата. Може ли да се зборува за слобода и за правда во оној најголем дел на Македонија, кој денес се наоѓа под власта на српскиот империјализам, додека илјадници и илјадници Македонци со години стенкале во српските зандани, додека илјадници и илјадници сè уште скапуваат во нив, додека за илјадници единствената слобода се ударите на пендраците на српските полицијаци и жандарми, додека и најситниот чиновник има право сверски да го убие секој Македонец што сонува за ослободување на Македонија и што е осомничен дека режимот што денес дивее таму не го смета за совршен

ПЕРИОДОТ ПО ПОДЕЛБАТА Е САМО ВАРЕЊЕ НА ИЗЕ

ОФИЦИЈАЛЕН БЕЛГРАД ВО 1924 ГОДИНА

израз на најголема среќа и најубава слобода, вели Коста Новаковиќ на почетокот на своето писмо. "Во таа Македонија каде луѓето се принудени да си ги менуваат дури и имињата ако тие не им се допаѓаат на властите, во таа Македонија каде што жителите се третираат како робови. Што може да се рече за состојбата во Македонија под српска власт, кога таа мајка и ослободителка ја исфрли дури и од уставниот закон, кога во 1913 година ја прогласи те-

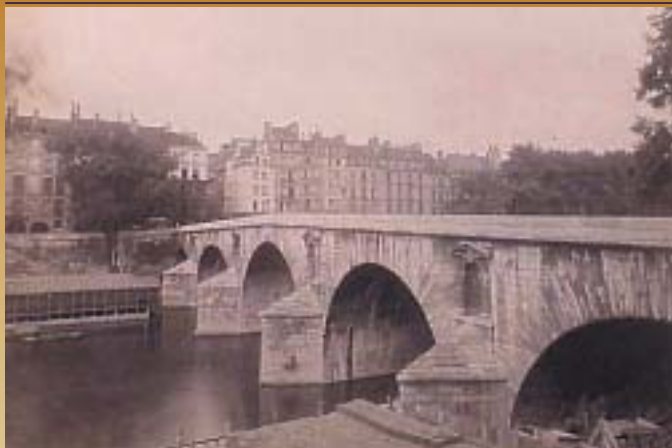
ФАКСИМИЛ ОД ФРАНЦУСКАТА ВЕРЗИЈА НА ВЕСНИКОТ "БАЛКАНСКА ФЕДЕРАЦИЈА", КОЈ ИЗЛЕГУВАЛ ВО ВИЕНА (1924-1932)

риторијата надвор од законот, таквата ситуација продолжи до 1915 година. Последнава година беше изјавено дека Македонија ќе влезе во Уставот, но тоа беше поради опасност која се закануваше од офанзивата на Мекенсен, а со цел да се продаде крвта на Македонците на францускиот и на англискиот империјализам. Нема слобода нема правда во "српска" Македонија. Нема слобода и нема правда во "грчка" Македонија, каде на населението му е одземено

правото на мајчин јазик, на црква и на семеен живот. Нема слобода и нема правда во "бугарска" Македонија, ка-

ФАКСИМИЛ ОД БРОШУРАТА "МАКЕДОНИЈА НА МАКЕДОНЦИТЕ, ЗЕМЈАТА НА СЕЛАНИТЕ" ОД КОСТА НОВАКОВИЌ ОБЈАВЕНА ВО БЕЛГРАД ВО 1924 ГОДИНА.

КОСТА НОВАКОВИЌ НАШОЛ ЗАСОЛНИШТЕ ВО ПАРИЗ

де што властите ги користат Македонците како инструменти и како џелати за задушвање на слободата и на правата на целиот бугарски народ.

Интересите на мирот што империјалистите се стремеа

Македонија, односно од гаранцијата за целосна слобода и независност на Македонија од гаранција на нејзино право сама да решава за својата судбина и слободно да се определи за својата иднина".

Коста Новаковиќ

Роден во Чачак, Србија. Дипломирал филозофија на Белградскиот универзитет. Не настојувал да добие професорско место на Универзитетот туку како новинар и политички агитатор целосно му се посветил на работничкото движење.

Од 1919 до 1921 година бил пратеник во Парламентот во Белград, претставувајќи една македонска изборна единица. Во 1924 година бил осуден на шест месеци затвор поради издавањето на брошурата "Македонија на Македонците". Подоцна бил осуден уште неколку пати од властите на Белград, но успеал да побегне во Париз.

НА МАКЕДОНИЈА ДЕНИОТ ПЛЕН

да ги обезбедат по распарчувањето на несреќната македонска земја, се интереси на мирното варење на издениот плен", потенцира Новаковиќ.

"Интересите на мирот на Балканскиот Полуостров ќе можеме да ги сметаме за безбедни само тогаш кога тие ќе бидат идентични со интересите на балканските народи. Но, мирот на Балканот, пред сè, зависи од консолидацијата на мирот во

Приложувајќи решение за ваквата состојба, Коста Новаковиќ натаму вели:

"... балканскиот проблем, пред сè, е македонски проблем зашто македонското прашање е основа на балканскиот проблем, зошто решението на балканскиот проблем во целост и во најголем дел зависи од решението на македонското прашање.

Поради важноста на географската положба на Македонија и поради нејзината

голема економска и политичка важност, македонското прашање е основно прашање, како за владејачките класи на Балканот, така можеби уште повеќе и за големите империјалистички сили. Ривалствата меѓу буржоаските балкански држави околу Македонија денес како и вчера се ривалства околу хегемонијата на Балканскиот Полуостров, а поседувањето на Македонија е идентично на таа хегемонија. Ние, балканските синови, што толку пати сме фрлени на кланица заради Македонија, треба секогаш да имаме предвид дека зад обидите за хегемонија на балканските властодршци секогаш стојат големите сили. Балканските буржоазии, моќните воени клики, балканските династии, всушност секогаш биле извршни агенти на големите сили.

Сметам дека е бескорисно да ги потсетувам читателите

на сите жртви што паднаа во војните што меѓу себе ги водеа балканските држави. Сметам дека читателите добро ја познаваат историјата на западните империјалисти, нивниот замав кон исток преку балканскиот мост, и нивното влијание врз разни балкански земји - историјата на пактовите за заштита меѓу разни режими по кои секогаш избувнувале конфликти и војни во кои се пролевала крвта на балканската младина.

На крајот на овие војни балканските народи толку пати се измамани од шовинистичките агенти, се прашуваме дали постои можност еден ден да ѝ се стави крај на таквата ситуација, да престанат тие војни што само ги прејудуваат обете завојувани страни и што го прават животот на Балканот неподнослив", вели Новаковиќ.

ВИЕНА - СОБИРАЛИШТЕ НА МАКЕДОНСКИТЕ ДЕЛЦИ ВО 1925 ГОДИНА